

maalisk. 1932

Miettamuksella.

Seuraava pohjoismaiden ja Englannin kauppasuhteita käsittelevä selostus on laadittu erikoisesti tarkoituksella selvittää miten ja missä kohdin Suomen on ryhdyttävä neuvottelemaan Englannin kanssa säilyttääkseen vientimahdollisuutensa Englannin luovuttua vapaakaupasta.

Selostuksesta aiheutuvat päätelmät ovat:

1) Englannin kannalta olisi todennäköisesti suotavaa että pohjoismaat toimisivat yksissä neuvoim.

2) Suomen maatalouden vienti ei näytä olevan niin läheisissä suhteissa Tanskan, Ruotsin ja Norjan vientiin että olisi välttämätöntä tähän nähden toimia muiden pohjoismaiden kanssa yhteisrintamassa. Yhteistyö käy vaikeaksi siitäkin syystä että eri maiden välillä on maataloustuotteiden kaupassa hankauksia eivätkä maataloustuottajat eri maissa yleensä näy harrastavan yhteistä esiintymistä Englantiin päin.

3) Suomen, Ruotsin ja Norjan puunjalostusteollisuus on sitävastoin niin tasan jakautunut eri maiden kesken, ja kullekin maalle siksi tärkeä, ettei voitane ajatella mahdolliseksi muuta menettelyä kuin että kyseessä olevat kolme maata toimivat yhdessä. Tämä yhteistoiminta, joka jo on olemassa asianomaisten maiden teollisuuksien kesken, olisi myöskin sopivalla tavalla virallisesti vahvistettava.

4) Suomi ei voi tarjota Englannille suurempia eikä niinkään suuria kaupallisia etuja kuin mihin Skandinavia kykenee. Suomen kannalta olisi siitä syystä edullista toimia kauppapoliittisesti yhdessä Skandinavian maiden kanssa. Tällaiseen yhteistoimintaan olisi ollut syytä aikoinaan ryhtyä; nyttemmin se ehkä on vaikea toteuttaa. Ellei siihen mahdollisuuksia ole, on Suomen siis valmistauduttava toimimaan Englantiin nähden erillisesti.

Toiminta on keskitettävä seuraaviin kohtiin:

a) Valtion ostot olisivat entistä enemmän suunnattavat Englantiin. b) Olisi harkittava voidaanko lisätä rautateiden kivihiiilen käyttöä ja sen mukaisesti kivihiiლიostoja Englannista. c) Olisi neuvoteltava liikenneyhteyksien parantamisesta ja henkilökohtaisten kaupallisten suhteiden lisäämisestä. d) Olisi tutkittava voidaanko Englannista pääomaa kiinnostaa valtion osakeyhtiöiksi muuttuviin yrityksiin sekä muita finanssisuhteiden parantamista koskevia keinoja.

5) Erikoisia tullietuisuuksia ei ainakaan nykytilanteessa ennen Ottawan kokousta kannata Englannille tarjota. Sitävastoin olisi syytä tutkia, missä kohdin metalliteollisuuden ja kudonta-teollisuuden tuotteiden tulleja voitaisiin yleensä siten alentaa, että Englannille olisi suorenaista etua tullialennuksista ilman että tärkeimmät kotimaiset tuotantolaitokset joutuisivat tästä kärsimään.

6) Paitsi kotimaassa näistä asioista käytäviä neuvotteluja, olisi niistä myöskin valmistavasti ennen kesää neuvoteltava Englannin kaupallisten ja teollisuusjärjestöjen kanssa, mahdollisesti myöskin virallisesti.

Pohjoismaiden ja Englannin väliset kauppasuhteet.

Käsiteltäessä Suomen taloudellisia ja kaupallisia suhteita Englantiin on myöskin kohdistettava huomiota naapurimaiden vastaaviin suhteisiin ja varsinkin Skandinavian maihin, joiden kauppa Englantiin on tärkeissä kohdin Suomen kaupan luonteista ja kilpailee sen kanssa. Kauppapoliittisesti on sillä seikalla, että Englannin puunjalosteiden tuonti jakautuu pääasiassa Suomen, Ruotsin ja Norjan kesken merkitystä, samaten kuin myöskin maataloustuotteiden tuonnin samansuuntaisella joskin epätasaisemmalla jakautumisella Tanskan, Ruotsin ja Suomen kesken. Molemmilla näillä tärkeillä aloilla on pohjoismailla tähän asti ollut ylivoimainen asema Englannin tuontikaupassa ja kullekin näistä maista on tämän aseman säilyminen yhtä tärkeä. Itse asiassa on tämä Englannin markkinain säilyminen sekä Skandinavian maille että Suomelle niin tärkeä, että kukin näistä maista olisi valmis myymään naapurinsa, jos vain itse voisi saada kauppansa Englantiin vakiinnutetuksi. Kun tämä kanta Suomessakin on vallalla laajoissa piireissä, on syytä tarkasti tutkia mitkä Suomen mahdollisuudet tällaiseen erilliseen kauppapoliittikkaan ovat. Seuraavassa on yritetty selvittää niitä tekijöitä, joita tässä kohdin on katsottava määrääviksi, kiinnittämällä silloin huomiota aineastaan kauppapoliittisiin eikä yleispoliittisiin suhdanteisiin.

(Liite 1.)

Pohjoismaiden merkitys Englannin ostajamaina on tähän asti ollut suhteellisen pieni. Parhaina sodanjälkeisinä vuosina ovat Suomi ja Skandinavian maat ostaneet Englannista vajaan 45 miljoonan punnan arvosta tavaraa ja viime vuosina on tämä kauppa muuanne päin paitsi Norjaan ennemmin ollut vähenemässä, jääden kokonaisvienti Skandinaviiaan ja Suomeen vuonna 1930 ainoastaan 37 miljoonaan puntaan. Englannin

Liite 1.

Tuonnin ja viennin kokonaisarvot seuraavissa laskelmissa ovat Englannin tilastosta. Edempänä esitettyjen erikoisalojen vienti- ja tuontiarvot ovat sitävastoin Suomen ja Skandinavian maiden tilastojen mukaisia. Tilastoissa on tuntuvasti eroa, ensinnäkin siitä syystä että tuonti on laskettu cif ja vienti fob, jotenka esim. Englannin tuontiarvot tulevat suuremmiksi kuin Suomen vastaavat vientiarvot ja päinvastoin. Suurin piirtein vastanee kuitenkin allaoleva esitys sitä käsitystä, minkä englantilainen tilastoaan käyttäessään saa tilanteesta. Arvojen tarkkuutta vähentää vielä sekin että kruunut näissä laskelmissa on muutettu Smk. 10:- mukaan ja punta kurssin Smk. 190:- mukaan ja että samoja kursseja on sovellettu myöskin Skandinavian maita koskeviin laskelmiin.

koko viennistä viimeainittuna vuonna on tämä noin 5.5 % eikä siis it-
sessään mikään halveksittava joskaan ei suuri määrä.

Sekä suhteellisesti että absoluuttisesti ovat Suomen ostot Eng-
lannista pienemmät. Parhaina vuosina ne ovat nousseet 12 % koko yh-
teisestä määrästä, mutta vuonna 1930 jäi Suomen osuus noin 7.5 % siitä,
minkä pohjoismaat yhteensä Englannista ostivat ja siis alle puolen
prosentin Englannin koko viennistä. Näistä numeroista päättäen ei Suo-
mi voi erillisenä markkina-alueena mainittavammin Englantia kiinnostaa.

Toisen kuvan saamme pohjoismaiden viennistä Englantiin. Lähim-
pinä sodanjälkeisinä vuosina oli se arvoltaan noin 80 miljoonaa puntaa
vuosittain, nousten sitten nopeasti 100 miljoonaan ja parhaina vuosina
noin 110 miljoonaan puntaan. Vuonna 1930 oli pohjoismaiden yhteisen
viennin arvo Englantiin jokseenkin tasan 100 miljoonaa puntaa eli noin
10 % Englannin koko tuonnista, mikä mainittuna vuonna oli 50 % suurem-
pi. Suurin piirtein jakautui tämä vienti siten, että Tanskan osalle
tuli siitä runsaasti puolet ja Ruotsin osalle vajaa neljännes, Norjan
ja Suomen jakaessa lopun tasan keskenään. Pohjoismaiden kauppa Englan-
tiin on siis yleensä epäsuhteinen, kuten tiedetään, kahdesta syystä,
nimittäin sentähden että Tanskan vienti aivan ylivoimaisesti ja tahal-
lisesti on suunnattu Englantiin ja toiseksi koska Ruotsin ja varsinkin
Suomen tuonnissa Saksalla on yliote. Asukasta kohti laskien osti Suomi
vuosina 1928-30 Englannista vajaan 200 markan edestä vuosittain, Ruot-
si lähes 350 markan edestä. Tanska ja Norja sitävastoin yli 600 markan
edestä ja tässä tilastossa on erikoisesti huomattava, että Suomen o-
suus vuonna 1930 oli vain 150 markkaa, Norjan ostojen noustessa sanot-
tuna vuonna noin 900 markkaan asukasta kohti. Nämä arvot tosin eivät,
kuten liitetaulukoista näkyy, ole toisiinsa verrattavissa, mutta Eng-
lannissa niihin epäilemättä kiinnitetään huomiota, kun vastaisuudessa

ryhdytään keskustelemaan kauppasuhteiden järjestelystä.

Näitä vastaisia keskusteluja suunniteltaessa ja niiden suuntaa sekä mahdollisuuksia arvosteltaessa on varsin tärkeätä lähemmin tutkia eri pohjoismaiden vientiä ja sen laatua. Pohjoismaiden vienti Englantiin jakautuu seuraavasti:

(Liite 2.)

<u>Maataloustuotteet</u>	10.500 milj. markkaa
<u>Puunjalosteet</u>	5.500 " "
<u>Malmeja, metalleja, konevalmisteita</u>	1.500 " "
<u>Kalatuotteita</u>	500 " "
<u>Muuta</u>	500 " "

Tämä jako tosin on aivan skemaattinen, mutta ääripiirteisesti oikea. Kun siihen lisätään että maataloustuotteista 90 % tulee Tanskan osalle ja että Tanskan viennistä Englantiin runsaasti 95 % on maataloustuotteita, saadaan Tanskan erikoisasenne näkyviin. Siihen on aluksi syytä syventyä samalla käsitellen myöskin muiden pohjoismaiden osuutta maataloustuotteiden viennissä Englantiin.

Pohjoismaiden tämän alan tärkein vientituote on liha, jota kaikkiaan on Englantiin viety 5.500 miljoonan markan edestä ja josta runsaasti 5.000 miljoonaa Tanskasta ja loput Ruotsista. Suomen osuus on kuten Norjankin mitätön. Toiseksi tärkein maatalouden vientituote on voi, jota pohjoismaista on viety Englantiin 3.900 miljoonan markan arvosta, josta 80 % Tanskasta ja jäljellä olevat 20 % jokseenkin tasan Suomesta ja Ruotsista. Norja on tässäkin mitätön tekijä. Kolmanneksi tärkein maatalouden vientituote on kananmunat, joita yhteensä on viety Englantiin 750 miljoonan markan arvosta, siitä 90 % Tanskasta, loput enimmäkseen Ruotsista, joskin sekä Norja että joltakin pieneltä osalta myöskin Suomi ovat näissä markkinoissa mukana. Mainitsemista ansaitsee

Tekstissä ja liitteessä esitetyt numerot ovat keskiarvoja vuosilta 1929-30. Kauppasuhteet ovat sen jälkeen tuntuvasti muuttuneet ja varsinkin on kauppavaihdon arvo vähentynyt.

Pohjoismaiden vienti Englantiin.

Koko vienti miljoonissa markoissa.

Suomi	6283
Norja	7080
Tanska	15620
Ruotsi	16810

Vienti Englantiin miljoonissa markoissa.

Norja	1873
Suomi	2270
Ruotsi	4292
Tanska	9556

Vienti Englantiin koko viennin prosenteissa.

Ruotsi	25.5 %
Norja	26.4 %
Suomi	36.2 %
Tanska	61.2 %

Koko vienti asukasta kohti markoissa.

Suomi	1745
Norja	2530
Ruotsi	2755
Tanska	4460

Vienti Englantiin vientimaan asukasta kohti markoissa.

Suomi	630
Norja	670 (915) ^x
Ruotsi	704 (990)
Tanska	2730(1600)

x

Suomen vientiarvot jos koko vienti asukasta kohti olisi sama kuin vastaavasta Skandinavian maasta.

vielä Tanskan maidonvienti Englantiin, arvoltaan noin 120 miljoonaa, sekä leipä, jota viedään Englantiin Ruotsista ja Tanskasta parinkymmenen miljoonan arvosta kummastakin.

Edelläolevia tilastoja tarkastaessa huomaamme, että Tanska kaup-
pasuhteissaan Englantiin on muihin pohjoismaihin nähden aivan erikoi-
sessa ja muutenkin poikkeuksellisessa asemassa. Tanska vie Englantiin
melkein yksinomaan maataloustuotteita ja lisäksi pääasiallisesti kor-
keaarvoisia ja erikoislaatuisia jalosteita, joille ei helposti muualta
löydy menekkimahdollisuuksia. Tanskan etujen mukaista on neuvotelles-
saan Englannin kanssa näiden tuotteiden kaupasta, kokonaan eristäytyä
muista pohjoismaista koettamalla saada omat suhteensa kaikin mahdolli-
sin keinoin varjelluiksi. Muiden pohjoismaiden edut eivät myöskään
näissä asioissa ole yhdenmukaisia. Niin vallitsee esim. Suomen toisel-
ta puolen ja Ruotsin sekä Norjan välillä toiselta puolen kaikista
kauppasopimuksista huolimatta jonkinlainen kauppasodan kaltaisen suhde.
Tähän ovat etusijassa kyseessäolevien skandinaavisten maiden agraarit
syypäinä, eikä näistä enempää kuin muistakaan syistä ole ihmeteltävää,
että Suomen maataloustuottajat ja heidän poliittiset edustajansa suh-
tautuvat pohjoismaiseen yhteistyöhön nyt esilläolevassa kuten muissa-
kin suhteissa melko kielteisesti. Jokseenkin yhtä kielteisesti suhtau-
tavat sitäpaitsi Norjan ja Ruotsin agraarit, kuten muun muassa nähdään
Norjan viimeaikaisesta esiintymisestä, kun on ollut puhetta Suomen
liittymisestä Skandinavian maiden taloudelliseen yhteistoimintaan.

Todennäköisesti kehittyi siis tilanne siihen, että kaikissa
pohjoismaissa maatalous pyrki erillisesti hankkimaan viennilleen eri-
koisetuja Englannissa ja sikäli kuin maalaispuolueilla on poliittista
valtaa, värittyä tästä kyseessäolevien maiden talouspolitiikka yleensä.
Palaan myöhemmin tämän politiikan menestymismahdollisuuksiin.

Toisen suuren vientituoteryhmän, puunjalosteiden tila Englantiin päin on seuraava. Tanska on luonnollisesti puunjalosteiden viennistä kokonaan erossa. Suomi, Ruotsi ja Norja ovat yhteensä vieneet Englantiin sahattuja puutavaroita 2.140 miljoonan amerkan arvosta. Tämä summa jakautuu siten, että Norjan osalle tulee 240 miljoonaa, Suomelle ja Ruotsille 950 miljoonaa kummallekin. Pyöreän puutavaran vienti Suomesta ja Ruotsista on jokseenkin yhtä suuri, nimittäin 110 miljoonaa, Norjan viennin arvon ollessa 40 miljoonaa. Paperiteollisuuden tuotteiden viennin kokonaisarvo oli 2.630 miljoonaa, jakautuen siten että Ruotsi ollen ensi sijalla vei 1.240 miljoonan arvosta, Norja 760 ja Suomi 630 miljoonan arvosta. Ruotsi on ensi sijalla käärepaperin (440 milj.) ja sellulosan (540 milj.) viennissä, Norja puuvanukkeen (220 milj.) ja Suomi sanomalehtipaperin viennissä (115 milj.), mutta mikään kyseessäolevista maista ei ole toiseen enempää kuin toiseenkaan tuotteeseen nähden niin ylivoimaisessa asemassa että sen kannattaisi pyrkiä naapurinsa sivutse etuilemaan. (Liite 2 A.)

Viimeksimainitun väitteen pätevyys käy sitä näkyvämmäksi kun edellisten lisäksi huomioidaan vielä seuraavat seikat. Sahatuotteisiin nähden ovat Ruotsi ja Suomi sangen tasaarvoisessa asemassa. Kummallekin maalle on tärkeitä ettei kolmas kilpailija, Venäjä, pääse liiaksi levittäytymään ja siitä syystä on heidän pysyttävä ainakin ulospäin yhdessä. Suomi-Ruotsi ryhmitys on siitä syystä aivan luonnollinen ja Ruotsi on epäilemättä vahemmista ja osittain paremmista suhteistaan huolimatta siihen hyvinkin halukas, ~~jos~~ koska sielläpäin pelätään Suomen voivan edelleen halvöntää tuotantokustannuksiaan ja siten myöskin hintojaan, mikä Ruotsin kannalta katsoen olisi hyvinkin haitallista. Suomelle on kuitenkin tällaista jatkuvaa hintain alennusta pidettävä ainakin yhtä haitallisena, katsoen sahateollisuuden suureen merkityk-

Liite 2 A.

Tässä yhteydessä on harkittava, voidaanko ehkä neuvotteluis-
sa Englannin kanssa raaka puutavara ja sahateollisuuden tuotteet
asettaa erikoiseen asemaan. Huomattava on nimittäin että näitä
tavaroita ei Englanti voi vastaisuudessakaan Kanadasta, British
Columbiasta tai siirtomaistaan riittävästi saada, vaan näyttää
välttämättömältä tuottaa niitä edelleen pohjoismaista, Tärkeänä
näkökohtana esiintyy tällöin Englannin suhde toiselta puolen
Suomeen, Ruotsiin ja Norjaan, toiselta puolen taas Venäjään. Eng-
lannin nykyinen hallitus ei voi erikoisemmin suosia Venäjän kaup-
paa, joka luonteeltaan sitä paitsi on aivan toinen kuin se vapaa
kaupankäynti, johon Skandinavia ja Suomi tarjoavat mahdollisuuksia.
Ellei puutavaraa oteta huomioon, muodostuu Suomen, Ruotsin ja Nor-
jan vienti Englantiin seuraavasti.

Vienti Englantiin puutavaroita lukuunottamatta miljoonissa mk.

Suomi	1210
Ruotsi	3230
Norja	2250

Vienti Englantiin asukasta kohti:

markkoissa

Suomi	335
Ruotsi	530
Norja	570

Tuontiarvoihin verraten ovat nämä arvot suhteellisen edul-
lisia Suomelle.

seen Suomen taloudelle yleensä. Norjalle ei sahateollisuus merkitse yhtä paljon kuin Suomelle ja Ruotsille, sitä vähemmän koska suurin osa Norjan vientituotantoa on höylättyä tai laatikkotavaraa. Norjan sahateollisuus toimii kuitenkin niin vaikeissa taloudellisissa oloissa että sen kaikin keinoin on pyrittävä sopuväleihin naapuriensa kanssa.

Se keskinäinen riippuvaisuussuhde, joka on Suomen ja Ruotsin sahateollisuuden välillä ulottu paperiteollisuuteen nähden myöskin Norjaan. Pohjoismaista ei tällä alalla mikään millään keinoin voi päästä toisen sivu Englannin markkinoille, jos nimittäin toinen kykenee hoitamaan asiansa oikein. Paperiteollisuus on ensiksikin kaikkien kolmen tärkeimpiä teollisuuksia. Mikään niistä ei ole toisiin verraten erikoisen edullisessa asemassa, enempää tuotannon laatuun nähden kuin muissa-kaan suhteissa, ja mikäli erikoisetuja toisilla joissakin suhteissa on, kuten esim. Norjalla läheisten yhteyksien ja englantilaisten sijoitus- tensa tähden, on toisilla taas muita, jotka painavat yhtä paljon. Suomen osalta on erikoisesti huomioitava seuraavat suhdanteet. Suomen paperituotteista ovat ainostaan käärepaperi ja mahdollisesti pahvi ja kartonki vaarassa joutua korkeamman kuin minimitullin alaiseksi. Sanomalehtipaperi ei ainakaan vielä ole uhattu, joskin on epätietoista pysykö se tullivapaana Kanadan ja Englannin suhteitten järjestyessä preferenssiperusteille. Käärepaperia viedään Suomesta Englantiin suhteellisesti vähemmän kuin muita paperiteollisuuden tuotteita. Suomen paperiteollisuus on sekä myyntiinsä nähden että muuten paremmin ja tehokkaammin järjestynyt kuin Ruotsin ja Norjan vastaavat teollisuudet. Suomen tuotanto on viime vuosina monilla paperiteollisuuden aloilla kasvanut ja sekä teknillisesti että kaupallisesti kykenee Suomen paperiteollisuus täysin kilpailemaan Skandinavian kanssa. Ruotsin ja Norjan paperiteollisuus pitää siitä syystä yhteistyötä Suomen kanssa erittäin tärkeänä.

Edellämainittujen puunjalosteiden lisäksi viedään vielä pohjoismaista Englantiin suuremmissa määrin koivufaneria, sorvattuja koivutuotteita, kuten lankarullia ja bobineja sekä erilaisia puusepänteollisuuden tuotteita. Fanerikauppa (150 milj.) on melkein kokonaan Suomen käsiissä, sorvattujen koivutuotteiden viennistä Englantiin on Suomella 2/3 koko määrästä (25 milj.) Ruotsilla loput. Puusepäntuotteet ovat enimmältä osaltaan Ruotsin hallussa, vientiarvot hyvin vaihtelevia.

Vaikkakin Suomen vientiteollisuus monissa kohdinn työskentelee epäedullisemmissä oloissa kuin vastaavat teollisuudet Ruotsissa ja Norjassa, näyttää kuten jo edellisestä osaksi lienee selvinnyt, siltä kuin se omalta erikoiselta osaltaan olisi Englannin kauppapoliittiseen uudeen järjestäytymiseen nähden edullisemmassa asemassa kuin kilpailevat Skandinavian maat. Paitsi jo kosketeltuja seikkoja on tässä kohdin vielä täydennykseksi mainittavaa että paitsi Norjan myöskin Ruotsin sahateollisuus tuottaa suhteellisesti enemmän höylättyä tavaraa, joka on tulleihin nähden suuremmissa vaarassa kuin tavallinen sahatavara.

Suomen aseman edullisuutta lisää vielä se että kummallakin kilpailevalla maalla, sekä Ruotsilla että Norjalla, on muitakin tärkeitä kauppasuhteita Englantiin päin, jotka voivat joutua vaaranalaisiksi ja siitä syystä ovat hoidettavat. Tärkeimpiä näistä ovat kivituotteet, malmit, metallit ja metallivalmisteet. Koneita lukuunottamatta nousee näiden vienti Skandinaviasta Englantiin 1.150 miljoonaan, josta Ruotsin osalle tulee 700 ja Norjan osalle 400 miljoonaa. Toisen vaaranalaisen ryhmän muodostavat erilaiset konepajavalmisteet, koneet ja laivat, joiden vienti Skandinavian maista Englantiin arvoltaan lähentelee 250 miljoonaa. Vihdoin ovat Norjalle sekä sillin että valaan ja muun kalastuksen tuotteet tärkeitä (yhteensä 350 miljoonaa) ja näiden tuotteiden vienti Englantiin on myöskin ~~Tanskalle~~ Tanskalle merkityksellinen (175 milj.) Näiden tuotteiden tullien järjestely ei ainakaan tois-

taiseksi suuresti voi Suomea huolestuttaa.

Voisi näin ollen ajatella mahdolliseksi, että Suomi, jonka asema viennin laatuun nähden näyttää verraten edulliselta, kokonaan eristäytyisi Skandinavian maista ajaen siten omia etujaan menestyksellisimmin. Seuraavassa tarkastan tämän linjan mahdollisuutta.

+++ +++ +++

(Liite 3.)

Tarkastettaessa Englannin vientiä Suomeen ja Skandinavian maihin kiintyy huomio luonnollisesti ensi sijassa siihen seikkaan, että Suomi ostaa Englannista tuntuvasti vähemmän tavaraa kuin Ruotsi, Norja ja Tanska. Tätä suhdannetta sellaisenaan ei kuitenkaan voi suuresti muuttaa, siitä yksinkertaisesta syystä että Suomen ostokyky on niin paljon pienempi kuin naapurimaiden. Lähivuosina ei voi odottaa ostokyvyn maassamme suuresti nousevan, päinvastoin se ehkä vielä jonkun aikaa jatkuvasti vähenee. Englantilaisten tuotteiden parempi laatu korvaa tosin useimmiten hinnan, mutta kun ostokyky Suomessa edelleen pysyy alhaisena, keskittyy varmaankin kulutustarpeiden tuonti edelleen sinne, mistä saamme tavaramme halvimalla. Näin ollen jääme tuontiimme nähden Englannista, sen kokonaisarvoissa että asukasta kohti laskien epäedullisempaan asemaan kuin muut pohjoismaat. Niinkin ollen on meidän kuitenkin koetettava parantaa kauppasuhteitamme, jolloin ^{nähdäkseni} ~~määrä~~ varsinkin seuraavat seikat vaativat huomiointia.

Nopeasti ja varsinkin näkyvästi vaikuttavana toimenpiteenä on mainittava valtion ostojen suuntaaminen entistä enemmän Englantiin. Kuten puolustusministeriön edustajien äskeinen käynti Englannissa lienee osoittanut, on meillä jokseenkin yhtä hyvät mahdollisuudet saada sieltä käsin valtion tarpeet täytetyiksi kuin muualta ja mikäli hinnat eräillä aloilla voivat osoittautua jonkun verran kalliimmiksi, oli-

Pohjoismaiden tuontia Englannista ja tämän tuonnin suhdetta
kyseessä olevien maiden tuontikauppaan yleensä kuvaavat seuraavat
vuosien 1929-30 keskimääräiset tilastot.

Koko tuonti miljoonissa markkoissa.

Suomi	6070
Norja	10580
Tanska	16640
Ruotsi	17220

Tuonti Englannista ostajamaiden tilaston mukaan milj.mark.

Suomi	813
Norje	2510
Tanska	2582
Ruotsi	2902

Tuonti Englannista Englannin vientitilaston mukaan milj.mk.

Suomi	640
Tanska	2136
Ruotsi	2151
Norja	2252

Tuonti Englannista ostajamaiden tilaston mukaan.
prosentteissa koko tuonnista.

Suomi	13.4 %
Tanska	15.5 %
Ruotsi	16.8 %
Norja	23.6 %

Koko tuonti asukasta kohti markkoissa.

Suomi	1685
Ruotsi	2820
Norja	3780
Tanska	4700

Tuonti Englannista asukasta kohti markkoissa.

	Ostajamaiden tilasto	Englannin tilasto.
Suomi	226	177
Ruotsi	476 (375) ^x	353 (294) ^x
Tanska	738 (633)	610 (496)
Norja	896 (506)	805 (396)

Ellei kivihiihlta oteta huomioon on tuonti asukasta kohti
tuontimaiden tilaston mukaan suunnilleen seuraava, markkoissa.

Suomi	200
Ruotsi	388 (332) ^x
Tanska	570 (560)
Norja	750 (448)

x) Sulkumerkeissä olevat arvot ilmoittavat missä suhteessa Suomen
tuonti olisi toisten maiden tuontiin jos ostokyky olisi sama.

si harkittava olisiko ehkä mentävä erikoisiin uhrauksiin korkeampien hintojen muodossa. Tärkeintä on kuitenkin että englantilaisille liikkeille annetaan tarpeelliset tiedot valtion hankinnoista ja siinä suhteessa olisi otettava harkittavaksi eikö olisi syytä käyttää erikoistiedoitusta Englantiin käsin, ilmoittamalla valtion ja mikäli mahdollista myöskin kunnallisista hankinnoista sopivassa muodossa. Tällainen julkisten hankintain ilmoitustapa on Englannissa tavallinen myöskin ulkomailta käsin ja herättäisi se ehkä ainakin sikäli huomiota että se osoittaisi Suomen haluavan tarjota englantilaisille tuottajille kilpailun mahdollisuuksia. Parhaiten tämä olisi järjestettävissä kauppa- ja teollisuusministeriön kautta, vaatien kuitenkin eräitä uudelleenjärjestelyjä valtion hankintatoiminnassa, jolloin luonnollisesti edellytetään että ne virastot, jotka tähän asti ovat omintakeisesti hoitaneet ostonsa, myöskin tästä lähtien itse niistä päättävät.

Valtion ostoja harkittaessa on erikoisesti kiinnitettävä huomiota kivihillen käyttöön. Tähän tärkeään tuotteeseen nähden ovat tuontinumeromme Englannista Skandinavian maihin verraten erikoisen epäedulliset. Suomi on Englannista tuonut hiiliä vuosina 1929-30 keskimäärin 100 miljoonan markan edestä, Ruotsin tuonnin ollessa 675 milj. Norjan 455 milj. ja Tanskan 650 miljoonaa. Tämä arvojen ero aiheutuu kylläkin pääasiallisesti siitä että Skandinavian maat käyttävät hiiltä paljon suuremmissa määrin polttoaineena kuin Suomi, mutta huomiotta ei voi jättää että Suomessa varsinkin valtion taholla on tahallisesti hiilen käyttöä vähennetty niissäkin tapauksissa, jolloin hiiliä paremmin sopisi käytettäväksi kuin puu. Lisäämällä rautateiden hiilikulutusta voisimme saada tuntuvan parannuksen Suomen ja Englannin väliseen kauppabilanssiin ilman että valtion polttoainekustannukset siitä kasvaisivat. Maataloutta edustavain poliittisten piirien on tässä kohdin määritel-

tävä asenteensa, huomioimalla että maataloustuotteiden vienti Englantiin lähinnä joutuu vaaranalaiseksi. Jos hiilten käyttöä rautateiden polttoaineena päätetään lisätä, on luonnollisesti ostot samalla kertaa myöskin toimitettava Englannista.

Toisen Englannille erittäin tärkeän tavararyhmän muodostavat metallituotteet. Niihinkin nähden on tilastollinen asemamme epäedullinen, sillä Suomi on Englannista tuonut 160 miljoonan markan edestä tähän ryhmään kuuluvaa tavaraa, Ruotsin tuonnin noustessa 580, Norjan 1.160 ja Tanskan 430 miljoonaan markkaan. Tähän ryhmään nähden on kuitenkin huomattava, että Englanti vapaaehtoisesti on luopunut suuresta osasta Suomen markkinoita sen kautta että Englannin rautateollisuus on jättänyt sopimustietä Suomen markkinat mannermaan teollisuuden haltuun. Tämä ei kuitenkaan estä koneita ja muita viimeisteltäviä tuotteita ostamasta enemmän Englannista. Tosin ei tätä tietä nopeasti eikä mainittavammilla määrin voida lisätä tuontimme arvoja, mutta metalliryhmä kuuluu epäilemättä niihin, joiden tuontitulleja olisi syytä tarkistaa, tarkoituksella tutkia voimmeko sitä tietä tarjota Englannille parempia kaupan mahdollisuuksia.

Toisen tällaisen ja yhtä tärkeän ryhmän muodostavat kudonta-teollisuuden tuotteet. Suomi on näitä kaikkiaan tuonut Englannista 210 miljoonan markan arvosta. Vastaavat Skandinavian arvot ovat: Ruotsi 665, Norja 380 ja Tanska 675 miljoonaa. Varsinkin on ~~xxx~~ asemamme epäedullinen kudontateollisuuden puolituotteisiin ja täysivalmisteluihin nähden, joiden tuontinumerot Englannista ovat seuraavat:

	<u>Puolituotteita</u>	<u>Täysivalmisteita</u>
	milj. markkaa	
Suomi	45	105
Ruotsi	150	330
Norja	110	235
Tanska	130	480

Kudontateollisuustuotteiden tuontitullien asiankohteinen tarkistus saattaisi ehkä joiltakin kohdin avata parempia mahdollisuuksia Englannin tekstiiliteollisuuden tuotteille. Suurimmalta osalta aiheutuneen kuitenkin kauppavaihdon suhteellinen epäedullisuus Englannille tässä ryhmässä siitä että Suomen kudontateollisuus ja varsinkin puuvillateollisuutemme kykenee paremmin täyttämään oman maan tarpeen kuin vastaava teollisuus Skandinavian maissa. Kutomateollisuutemme onkin maalle niin tärkeä ettemme sen oikeutettuja etuja voi asettaa alttiiksi alentamalla tämän teollisuuden standardituotteiden tulleja alle kannattavaisuuden tason.

Edellämainittuihin ryhmiin, kivihiiileen, metallituotteisiin ja kudontateollisuuden tuotteisiin sisältyy itse asiassa suurin osa sitä epäsuhdetta, joka vaivaa kauppaamme Englantiin käsin verrattuna Skandinavian vastaavaan kauppasuhteeseen. Lisäksi voisi vielä mainita rasvat, öljyt ja kumin sekä niistä valmistetut tuotteet, joiden tuonti Suomeen Englannista on Skandinavian vastaavia arvoja tuntuvasti vähempi: Suomi 80 milj., Ruotsi 380 milj. Norja 180 milj. ja Tanska 280 miljoonaa. Tulleja muuttamalla ei tässä ryhmässä voine tilaa parantaa, jossain määrin ehkä muuttunut suhtautuminen margariiniteollisuuteen voisi vaikuttaa, mutta ryhmä ei itsessään liene Englannille läheskään niin tärkeä kuin edempänä mainitut, varsinaisiin standarditeollisuuksiin kuuluvat toimialat. Viimeksimainittuun ryhmään kuuluu suurelta osalta Englannin kautta transitotavarana tulleita tuotteita, joita enimmäkseen ei oteta huomioon Englannin suoranaista vientiä käsittelevässä tullitilastossa, ja transitotuotteet muodostavat melkoisen osan vielä huomiomatta jääneistä tavaroista, joiden tuontia Englannista Suomeen ei voi suuresti lisätä.

Edellä suoritetusta tarkastelusta käy selville, että toimenpiteet Englannista tapahtuvan tuonnin lisäämiseksi ovat keskitettävät

ensi kädessä valtion ostoihin. Lisäksi voivat tulla kysymykseen etäät talouspoliittiset suunnamuutokset, jotka olisivat omiaan lisäämään tuontia Englannista, kuten esim. kivihiilen käytön lisääminen ja kolmannessa sijassa ovat suoranaiset ^{tulli} ~~talous~~ poliittiset toimenpiteet, tuontitullien alennusten muodossa. Viimeksimainittujen tarkoituksena olisi suunnata yksityinen kauppa entistä enemmän Englantiin, vähentämällä niiden tavaroiden tullia, joita Englanti etupäässä kykenee Suomeena myymään. Tietysti voi tällaisia tuotteita löytää muistakin kuin edempänä käsitellyistä tavararyhmistä, mutta kaikesta päättäen päästäisiin kuitenkin parhaisiin kaupan volyymin lisäämismahdollisuuksiin kohdistamalla toimenpiteet metaali- ja kudontateollisuuden tuotteisiin. On kuitenkin muistettava, että kummallakin näistä aloista Saksa ja eräät muutkin maat kilpailevat ankarasti ja monessa kohdin hyvin menestyksellisesti Englannin kanssa Suomen markkinoista ja että tullien alennuksista siis olisi Englannille etua ainoastaan sikäli kuin alennukset tulisivat joko suorastaan tai tavaran laadun nähden yksinomaan Englannin hyväksi. Tältä kannalta on harkittava olisiko Suomelle ehkä ja mitä mahdollisuuksia myöntää Englannille etuja tullipreferenssin muodossa.

Monilla tahoin on kosketeltu erikoisten tullietujen myöntämistä Englannille sen jälkeen kun Englanti on luopunut vapaakaupasta. Keskustelujen pohjana on enimmäkseen ollut usko, että Englanti samalla kun luopuu vapaakaupasta myöskin luopuisi suosituimmusperiaatteesta kauppasopimuksissaan, siirtyen siis suorastaan tariffisopimusmenetelmään tai ehkäpä kontingenttikauppaankin. Tämän ajattelun perustana on taas ollut otaksuta että Englannin joko kokonaan tai ainakin suurimmaksi osaksi onnistuisi toteuttaa "Empire free trade" aate ja että siis muodostuisi brittiläisen maailmanvallan sisäinen vapaakauppa-alue.

johon muut maat saisivat ostaa pääsyn tariffi- tai kontingenttimyönnytyksillä. (Liite 4). Varsin epätietoiselta näyttää kuitenkin päästäänkö ensikesäisessä Ottawan konferenssissa edes tämän päämaalin näkyviin asti, saati sitten lähelle sen toteuttamista. Täydellinen ja tiivis preferenssijärjestelmä vaatii toteutuakseen hyvin korkeita perustulleja ja vaikuttaisi toteutettuna vaarallisen keinotekoisesti kaupan suuntaan. Ei ole uskottavaa että enempää Englannissa, missä kaikesta huolimatta vapaakaupallinen suunta elävoimakkaana, kuin siirtomaissakaan lähdetäisiin täydellistä preferenssiä toteuttamaan eikä missään tapauksessa ole Suomen enempää kuin muidenkaan syrjäisten etujen mukaista ryhtyä tätä suuntaa avustamaan, tarjoamalla edeltäkäsinkin joitakin etuja Englannille siltä varalta että se toteutuu. Tällaisissa tarjouksissa ja lupauksissa pysyminen kävisi sitäpaitsi tavattoman vaikeaksi. Tosinhan Englanti on Suomelle erittäin tärkeä vientimaa, mutta niin ylivoimaisen tärkeä se ei kuitenkaan ole että voisimme jättää kauppamme kaikkiin muihin maihin syrjään harkiten ainoastaan mitä voimme Englannille antaa jottei sieltäkäsinkin asetettaisi viennillemme liiallisia esteitä. Niin pian kuin Englannille tarjoamme tullietuisuuksia, joita emme muille myönnä, luovumme suosituimmuudesta joka on tähänastisen kauppasopimuspolitiikkamme perustuksia ja siitä luopuessamme on meidän sanottava kaikkien sopimuksemme izti ja ryhdyttävä uusista neuvottelemaan, lähtien siitä että olemme asettaneet Englannin preferenssi- asemaan. Tällöin joutuisivat esimerkiksi ne puunjalosteita tuottavat maat, jotka eivät vielä ole Englannille erikoisia etuja myöntäneet suunnattoman paljon edullisempaan asemaan suhteessaan kaikkiin muihin ostajamaihin, ja suuri osa vientiämme muihin ostajamaihin saattaisi joutua vaaranalaiseksi. Näistä syistä ei mikään pohjoismaista puunjalostevientinsä turvaamiseksi voi tarjota Englannille erikoisia tul-

Liite 4.

Yleisbrittiläisen tulliliiton aatteen esitti ensimmäisenä noin 30 vuotta sitten tunnettu siihen aikaan konservatiivi englantilainen valtiomies, Joseph Chamberlain. Se toteutui vähältä osalta maailmansodan aikana, jolloin Mc Kennan ylellisyystullit otettiin käytäntöön. Sodan jälkeisinä vuosina laajensi Englanti suojatullijärjestelmäänsä käsittämään erikoisen tärkeiksi katsottuja teollisuustuotteita, / Key industries duties/ jotapaitsi suoranainen suojatullijärjestelmä luotiin sellaisten teollisten tuotantoalojen suojaksi, joita ulkolainen kilpailu erikoisesti uhkasi / Safeguarding of Industries duty/. Viimeisen konservatiivisen hallituksen aikana arviointiin noin 15% Englannin koko tuonnista tullinalaiseksi. Enimpiin suojatulleihin nähden oli v. 1919 alkaen käytännössä "Empire preference", toisin sanoen Englanti myönsi erikoisen tullialennuksen siirtomaista tulleille tavaroille. Alennuksen suuruus vaihteli 15% aina 50% tullin määrästä. Konservatiivi puolue lisäsi alennuksia vuosina 1924 - 1928 kunnes keskimääräinen siirtomaille myönnetty alennus oli noin kolmannes tullin määrästä. "Key - industry" tulleista vapautettiin siirtomaat kokonaan. Dominionit puolestaan ovat emämaalle myöntäneet vastaavia alennoksia. V. 1924 vaihteli Englannin saama erikoistullietu n. 25% tullien keskimäärästä Etelä-Afrikassa yli 50% Australiassa ja Uudessa Seelannissa. Nykyään lienee Englannin saama preferenssi noin 30% dominoitten asettamien tullien keskiarvosta, mutta jakautuu tämä etu hyvin epätasaisesti, sen kautta että tullit eräissä siirtomaissa ovat suunnattoman paljon korkeammat kuin toisissa.

"Empire preference" on siis tässä vaatimattomassa muodossa ollut käytännössä toistakymmentä vuotta. Tulokset näkyvät suurin piirtein seuraavista prosenttitilastoista:

	1913	1929
Englannin tuonti siirtomaista	24.9%	29.4%
muualta	75.1%	70.6%
Englannin vienti siirtomaihin	37.2%	41.0%
muuane	62.8%	59.0%

Yleisbrittiläinen kauppa on siis prosenteissa laskien tuntuvasti kasvanut.

Suurimpana esteenä "Empire preference"n laajemmalle toteutumiselle on ollut Englannin vastahakoisuus sellaisia tuontitulleja kohtaan, jotka koskisivat tärkeimpiä ravinto- ja raakaaineita, kuten esim. vehnää, lihaa ja villaa, jotka kaikki ovat tärkeitä Englannin siirtomaiden tuotteita. Otaksuttavasti ei näille nytkään suunnan muututtua saa korkeita tuontitulleja.

Huomattava on ettei Intia sovelluta preferenssitulleja.

- - - - -

lietuisuuksia, muuten kuin toisten tuottajamaiden suostumuksella ja myötävaikutuksella.

Jossain määrin toinen on asema maataloustuotteisiin nähden. Omalta kohdaltani en kykene arvioimaan onko meillä mahdollisuuksia erikoismyönnytyksillä sijoittaa koko maataloustuotteitten vienti Englantiin Tanskan sivu, mutta en pidä uskottavana että näin voisi tapahtua. Huomattava on sitäpaitsi että erikoisetujen myöntäminen Englannille maataloustuotteiden viennin säilyttämiseksi vaikuttaisi sekineppedullisesti sopimussuhteisiimme muihin maihin ja niin ollen myöskin puunjalostevientimme mahdollisuuksiin. Kuten edellisestä käynee selville en siis pidä erikoisten tullietuuksien tarjoamista Englannille nykyään mahdollisena. Viittaan siihen nähden myöskin mukana seuraavaan huomattavaan norjalais-englantilaiseen asiantuntijan lausuntoon. (liite 5).

Nähdäkseni on se asenne, jonka Sir Karl Knudsen esitelmässään on ottanut täysin hyväksyttävä myöskin Suomen tullipolitiikan ~~ohjeksi~~ ohjeksi. Meidän olisi Englannille ilmoitettava, että periaatteessa suostumme alentamaan sellaisia tulleja, jotka eivät ole välttämättömiä tärkeimpien teollisuuksiemme suojaksi eivätkä finanssisyistä ehdottoman tarpeellisia ja joiden alentamisesta Englanti voisi hyötyä. Missään tapauksessa Suomella ei ole Englannille tarjottavana sellaisia kaupallisia etuja, joita ei olisi muista pohjoismaista saatavissa eikä myöskään parempia mahdollisuuksia ostojensa lisäämiseen Englannista kuin muista pohjoismaista. Kauppapoliittiselta kannalta katsoen olisi siis Suomen etujen mukaista että kävisimme Englannin kanssa neuvotteluja yhdessä muiden pohjoismaiden kanssa. Valitettavasti tämä ei kuitenkaan liennemuissa kohdin mahdollista kuin mikäli neuvottelut koskevat puunjalostusteollisuutta, koska Tanska on erikoisasemassa yksinomaisena

Ote Sir Karl Knudsenin esitelmästä Bergenissä

16.3.1932.

Vil avgjørelsen gå i retning av å søke skape en uavhengig økonomisk "British Empire" blokk? Like farlig for England som for oss alle! Og en slik beslutning vil kun bli fattet hvis man kommer til det resultat, at resten av verden vil forfølge den samme avstegningspolitikk som vi kjenner fra Amerika.

Der vil derfor bli tre avgjørende faktorer. En er den stilling som de europeiske land kommer til å innta i de nærmeste måneder, og en annen faktor er den innstilling som the British Dominions vil innta til moderlandet, og den tredje, Storbritannias innstilling vil bli dannet under innflytelsen av disse to. At ønsket er muligheten av utvidet verdenshandel, av overenskomster med alle land som virkelig ønsker aktiv vareutveksling var taleren sikker på.

Hvorledes vil Storbritannias innstilling bli i Ottawa?

Han trodde ikke han overdrev, når han sa, at disse underhandlinger sees frem til med en god slump engstelse. Alt vil gjøres for å undgå en fiasko. De engelske forslag vil imidlertid i høi grad influeres av hvad den øvrige verden har å si til England før møtet i Ottawa holdes. I årenes løp har det Norske Handelskammer i London stadig påpekt som sin mening, at en krise vilde komme, medmindre resten av Europa i anerkjennelse av den store betydning av det engelske åpne marked vilde gjøre noe for å beholde dette marked. Det har flere ganger spurt: "Forstår Europa sin besøkelsestid, og vil det i denne forståelse ikke være arbeide hårdt for å selge, men ågså føre en kjøpepolitikk til støtte av "salgsmulighetene"? Tal. kunde ikke si, at han hadde

større håp om, at dette vilde skje, og deri hadde han dessverre fått rett. Nu har Europa nok en chance som, ordentlig benyttet, kan lede til betydelige resultater. I England har der jo fra proteksjonistiske hold stadig vaert tale om tolltariffer som våpen til å utrydde tolltariffer. Taleren hadde alltid hatt vanskelig for å tro på et slikt resultat; men han indrømmet, at det er mulig, og dette avhenger av, om verden nu er villig til å praktisere litt av de resolusjoner som er blitt vedtatt ved talløse konferenser i de siste ti år, om nødvendigheten av en friere internasjonal handel. Man må ikke tro, at frihandelstanken er død i England; den er meget levende. Svakt som er representert i parlamentet, er den sterk ute blandt vælgerne, og det kan komme til en voldsom reaksjon.

Taleren trodde også, at eftersom tolltariffen er blitt debattert har mange, som å årevis har preket proteksjonisme, fått en tvil i sin sjel, og han var overbevist om, at der er en stor majoritet i det nuvaerende parlament for å gjøre England til et land med en meget lav tariff, forutsatt at de blir mött med forståelse fra resten av verden. Hvad disse folk ønsker, er en rekke land med lave tariffer, og ethvert land som ønsker å slutte sig til rekken, vil bli ønsket velkommen som allierte i løsningen av felles opgaver. Hvis det er klart, at en slik løsning er mulig, vil England gå sterk till Ottawa.

Hvis vi ønsker resultatet, håper jag, at Norge vil ta sine skritt utan å vente på andre. Jag håper også, at det vil ta dem alene. Saken egner sig ikke till skandinavisk samarbeide utan forsåvidt enkelte industrier som treforedlingsindustrien naturlig vil beskytte sine interesser i samarbeide med Sverige og Finland. Norge

inntar en meget sterk stilling. Det har altid vist sin store villighet till den mest utstrakte handel med Storbritannia.

En ting antok taleren vi vaere enige om, og det var, at vi ikke ønsker noen forstyrrelse i rutene for norsk handel. Vi ønsker som alle fornuftige folk i England, gamle forbindelser bibeholdt og forsterket. Han trodde ikke, at Norge vil stå hjelpeløs hvad der så skjer; men en forstyrrelse bilde vaere på bekostning av begge parter.

Hvad kan så Norge gjøre?

Den måte som den norske presse hadde behandlet saken på syntes taleren i høi grad å ha vaert forståelsefull og meget verdig. Den har hverken bedt for sig eller truet, men forsøkt å se på situasjonene i forståelse av de store vanskeligheter som Storbritannia har arbeidet under.

Heldigvis forekommer det mig, at Norge har meget å by på uten noen større forstyrrelse av sine egne industrier; men det vil kreve forståelse fra hjemmeindustriens side. Der kreves, at man kan se så langt, at man forstår, at öket beskjeftigelse i hjemmeindustrien kan kjøpes på bekostning av en langt større minskning i beskjeftigelsegraden i eksportindustrien.

Men hvorledes dette enn må stille sig, håpet han, at man her i landet ikke vil nøle med å forelegge stillingen for den engelske regjering og si, i vilken grad det norske marked står åpent for Storbritannia, og han vilde anbefale at man spesielt har opmerksomheten henvendt på den fremgangsmåte som Storbritannia har antydnet overfor the Dominions, nemlig at de ikke ved tollsatser skall fremelske visse industrier, hvorfor et lite land har et altfor snevert

märked. När han nevnte dette, var det ikke fordi Norge på noen måte skal innta en servil holdning, men fordi de moderate elementer i England trenger all mulig støtte å holde linjen. Når de kommer til Ottawa må de også vite, i hvilken grad de kan stole på resten av verden som avsetningsmarked, så de kan vite, på hvilke punkter de må forlange frie hender.

maatalouden viejänä. Norja katsoo olevansa paremmassa asemassa Englantiin nähden kuin muut pohjoismaat ja sitäpaitsi kaikkien pohjoismaiden ggraarit kukin puolestaan katsovat naapureitaan karsaasti. Asiain näin ollen on meidän ~~xixx~~ alun pitäen valmistauduttava esiintymään itsenäisesti, joskin huomioon ottaen, että tärkeissä kohdin vastaisuudessa voi olla pakko toimia yhdessä Ruotsin ja Norjan kanssa.

On vielä lyhyesti kosketeltava eräitä syrjään jääneitä keinoja englantilaisten suhteittemme elvyttämiseksi. Suomen ostajapiirien ja Englannin tuotannon välinen henkilökohtainen kosketus on riittämätön. Englannin viime yleisissä messunäyttelyissä "British Industries Fair" kävi ainoastaan 14 suomalaista kauppiasta, mutta sitävastoin satoja, jopa tuhansiakin muista pohjoismaista. Virallisen edustuksemme toimesta olisi hankittava tietoja tämänkaltaisista tilaisuuksista ja mahdollisuuksista ja järjestettävä, jos tarpeellista, valtion vähällä avustuksella (vapaat matkat) tilaisuuksia kauppiaille ja agenteille käyn- teihin Englannissa. Huomattava on tässä kohdin ensi kesänä Köpenhaminassa toimeenpantava englantilainen näyttely.

Liikenneyhteyksiin olisi pantava huomiota. Säännöllistä Englantilaista laivalinjaa Suomeen ei ole, saksalaisia sitävastoin runsaasti. Kysymys linjayhteydestä Lontooseen olisi tässä yhteydessä käsiteltävä.

Tärkeätä olisi myöskin kiinnittää huomiota Suomen ja Englannin finanssisuhteisiin, koska epäilemättä taloudellisiin suhteisiimme nähden eniten hyötyisimme siitä että englantilaista pääomaa enemmän sijoitettaisiin Suomeen. Tosin lienee tällä kertaa melkein mahdotonta saada mainittavammin englantilaisia rahamiehiä sijoittamaan rahaa Suomen teollisuuteen tai muuhun ~~xixx~~ yrittäjätoimintaan. On kuitenkin olemassa eräitä mahdollisuuksia, joita ei olisi jätettävä sikseen ja tutkimatta, nimittäin valtion osakeyhtiöiksi muuttuvat yritykset, lähinnä Outo-

kumpu, mahdollisesti myöskin Omatran voimalaitos, ~~joita ei ole jätetty~~
~~kärsä~~ Veitsiluodon puunjalostusyritykset ja tekeillä oleva puhelin-
ja lennätinyhtiö. Tarkoitukseni ei ole tässä väittää että johonkin
näistä yrityksistä, vielä vähemmin kaikkien, olisi hankittava englan-
tilainen pääomaenemmistö tai että ne muuten olisivat jätettävät englan-
tilaisen pääoman määräämisvaltaan. Mutta huomiotta ei voi jäädä, että
pääoma kuitenkin edelleen on Englannin tärkein vientituote ja että
etujemme mukaista on osoittaa englantilaisille, että Suomeen voi pitkä-
aikaisemmin ja muihinkin tarkoituksiin kuin suorastaan puunjalostus-
teollisuuden rahoittamiseen sijoittaa rahaa.

+++ +++ +++

Jos yleisbrittiläinen sopimus ensi kesänä saadaan aikaan, on Suomen myöskin välttämättä kiinnettävä entistä enemmän huomiota kauppasuhteisiinsa brittiläisten ~~SIKKÄ~~ siirtomaiden ja dominioiden kanssa. Suomesta on tosin lähetetty kauppastipendiaatteja sekä Etelä-Afrikaan että Intiaan ynnä muuane, mutta virallisesti on kaikki suhteet dominioihin järjestetty yksinomaan Lontoon kautta, konsulitoimintaa lukuunottamatta. Vaikka näin edelleenkin asiat muodollisesti hoidettaisiin, olisi ainakin Etelä-Afrikaan ja mahdollisesti myöskin Intiaan ja Australiaan lähetettävä virallinen kaupallinen edustaja, joka kävisi näissä maissa neuvottelemassa kauppasuhteiden vastaisesta järjestelystä.